

Norges klimamål og virkemidler – betydning for landbruket

Kraftfordagene 5.september 2017. Seksjonsleder Elin Økstad.

Utslippene må reduseres drastisk

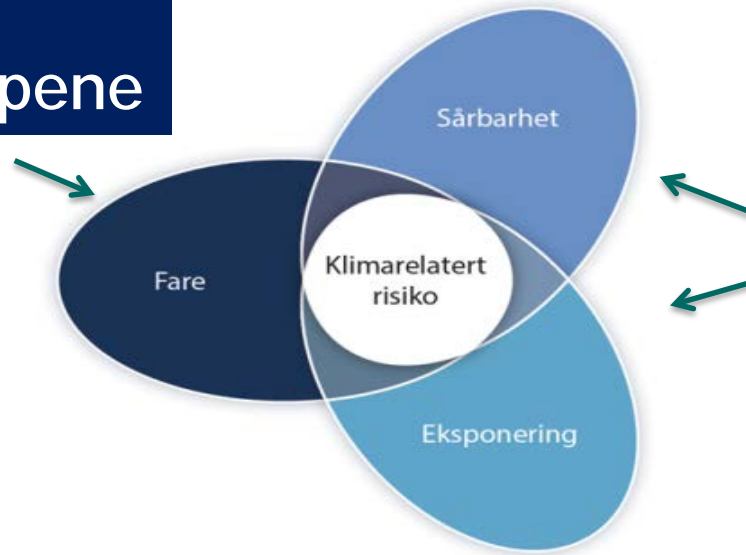
- FNs klimapanel om togradersmålet (2013):
 - 40-70 % fra 2010 til 2050 og nær null eller under null i 2100
- Ny klimaavtale i Paris (2016)
 - Godt under 2 grader og tilstrebe 1,5 grad
 - Landenes utslippskutt må økes

Foto: www.pixabay.com

Det finnes to måter å redusere risiko for skader av fra klimaendringer på:

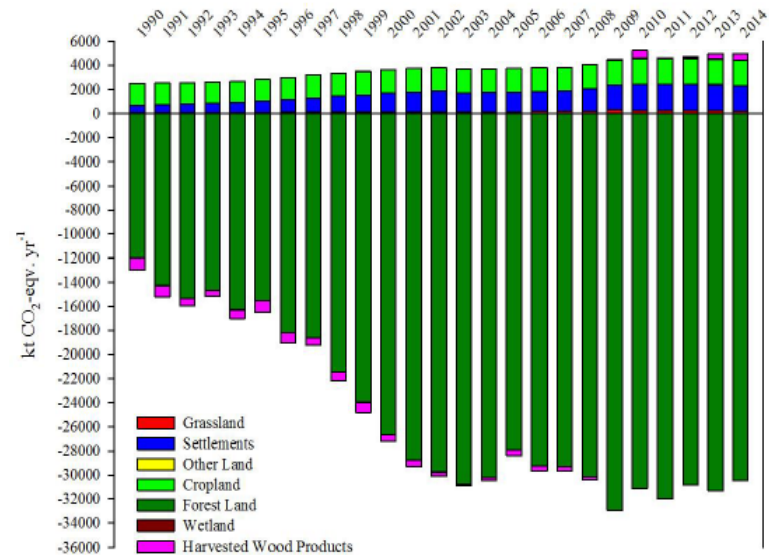
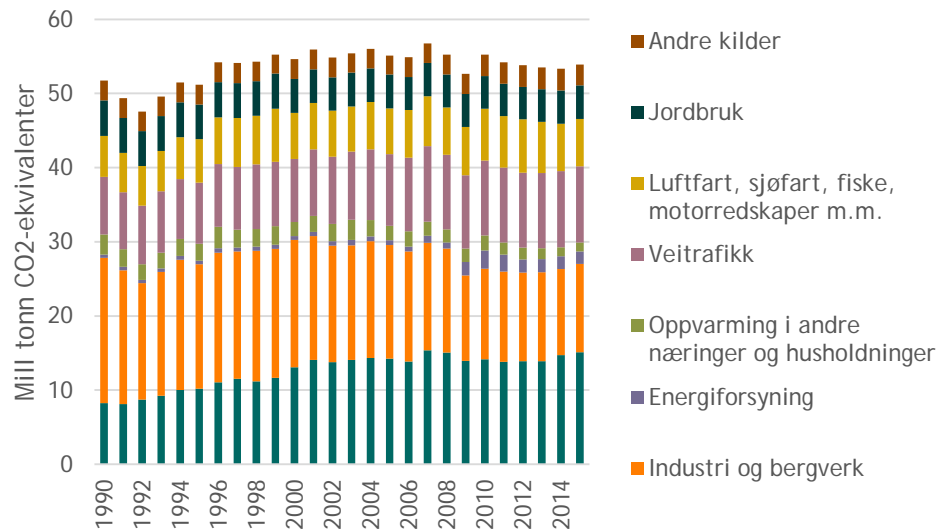
Redusere klimagassutslippene

Tilpasse seg det nye klimaet

Norge rapporterer regnskap og måloppnåelse til FN

Utslipp av klimagasser i Norge

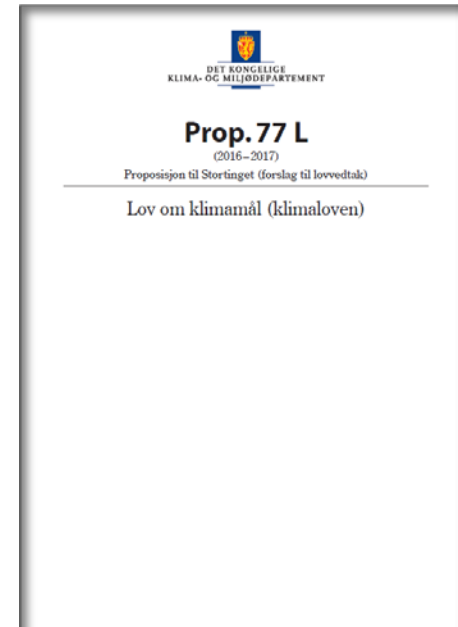
Norsk utslippsforpliktelse for 2030

- Minst 40 prosent utslippsreduksjon i 2030 sammenliknet med 1990
- Dialog med EU om avtale om felles oppfyllelse

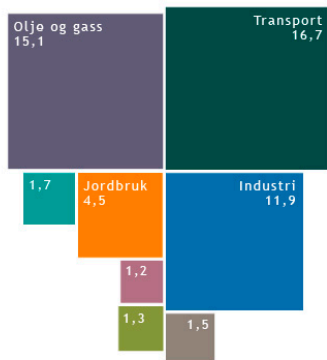
2017 – Norsk klimalov – omstilling til et lavutslippssamfunn

- Prop. 77 L «*Lov om klimamål (Klimaloven)*»
 - Lovfester klimamål for 2030 og 2050
 - Utslipp av klimagasser i 2030 reduseres med minst 40% fra referanseåret 1990.
 - Klimagassutslippene i 2050 skal reduseres i størrelsesorden 80 til 95% ift 1990-nivå
- Årlig redegjørelse for Stortinget

Norske klimagassutslipp

Utslipp av klimagasser i Norge i 2015
Utslipp til luft (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

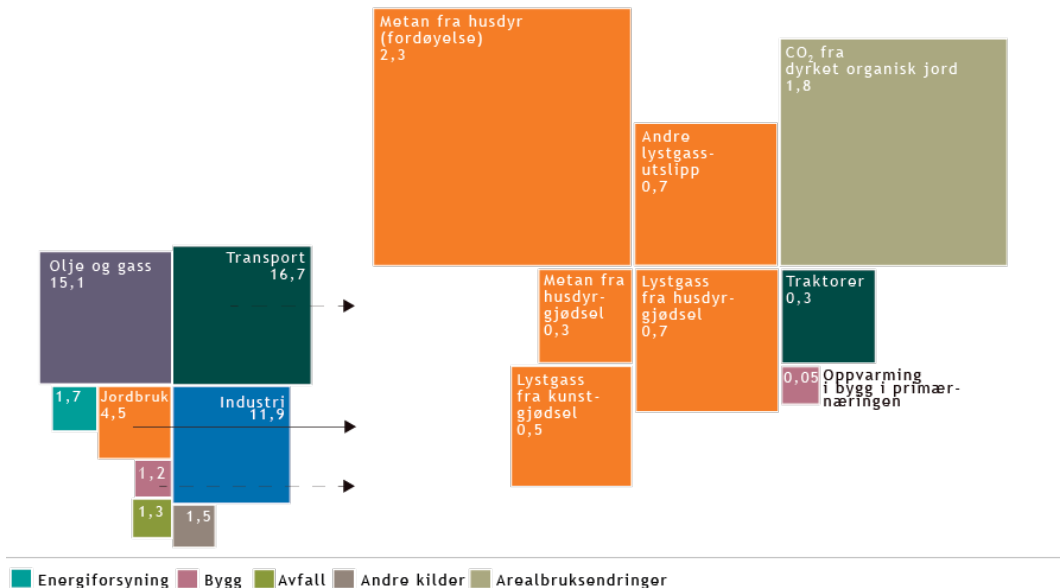
■ Energiforsyning ■ Bygg ■ Avfall ■ Andre utslipp

Kilde: Miljødirektoratet 2016

- CO₂, metan, lystgass, F-gasser
- Nasjonalt alle sektorer:
 - 53,9 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2015
- Jordbruk:
 - 4,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter (8,3 % av total)

Utslipp fra jordbruket, inkl. utslipp som bokføres i andre sektorer

Utslipp av klimagasser fra jordbruk i 2015
- med transport, bygg og CO₂ fra jord
Utslipp til luft (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

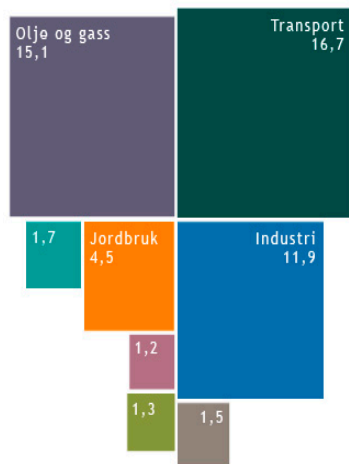

Kilde: Miljødirektoratet 2017

Norske utslipp i et lavutslippssamfunn?

Utslipp av klimagasser i Norge i 2015

Utslipp til luft (millioner tonn CO₂-ekvivalenter)

Energiforsyning Bygg Avfall Andre utslipp

Kilde: Miljødirektoratet 2016

10,5 tonn per innbygger

Norske utslipp av klimagasser i 2050

Tonn CO₂-ekvivalenter

Kilde: Miljødirektoratet 2015

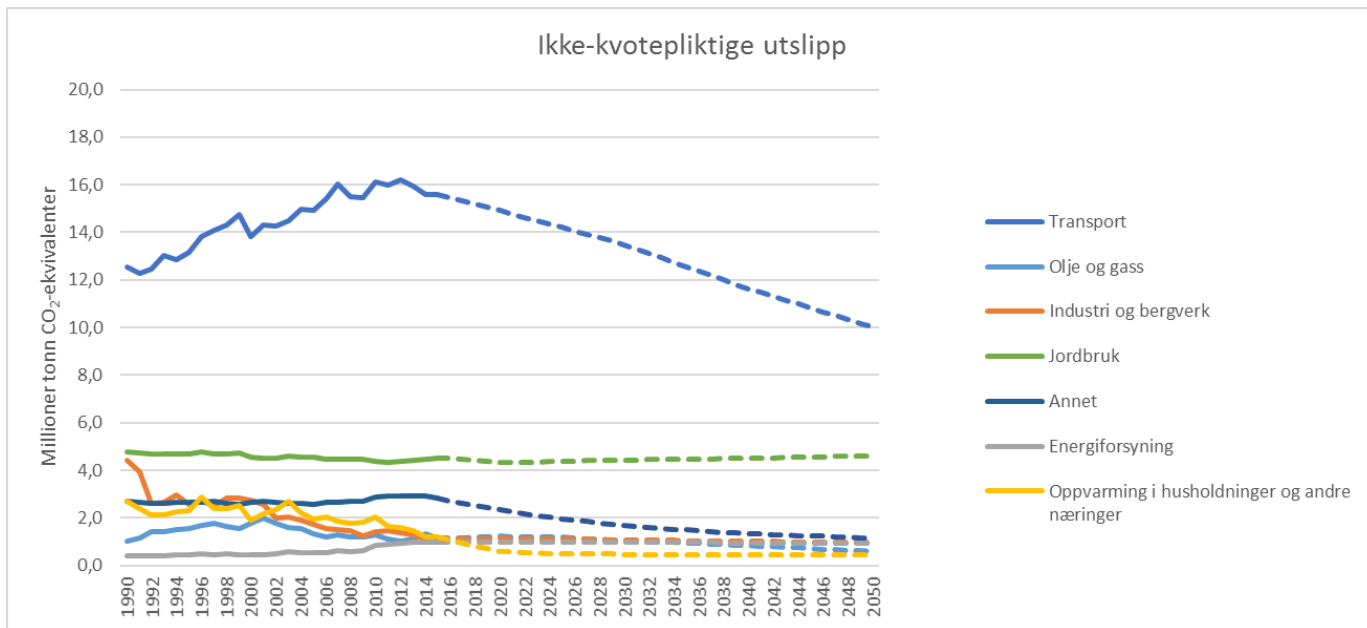
1 tonn per innbygger

Industri, kraftproduksjon og transport omfattes av flest virkemidler

- CO2-avgift fossile brensler
- (EU-ETS) Kvotemarked for bedrifter
- Enova - tilskudd til energiomlegging og teknologiutvikling
- Differensiert avgiftsregime for kjøretøyer
- Forbud mot deponering av organisk avfall
- Avgift og returordning F-gasser
- Forskning og Utvikling (FOU)

Effekt av dagens virkemidler på utslipp ikke omfattet av kvotehandel

Klimastrategi for 2030 – og hva med jordbruk?

- *Regjeringen vil oppfylle 2030-målet med hovedvekt på innenlandske utslippsreduksjoner og med nødvendig bruk av EU-regelverkets fleksibilitetsmekanismer*
- *Noen utslippsreduserende tiltak i jordbruket nevnes i meldingen*
- *«Regjeringen vil nedsette en arbeidsgruppe som frem til jordbruksforhandlingene 2018 skal gjennomgå eksisterende ordninger for støtte til klimatiltak på gårdsnivå, med sikte på å styrke og målrette innsatsen for reduserte utslipp.»*
- *frivillig avtale med en plan for reduksjon av klimautslipp*

Meld. St. 41

(2016–2017)

Melding til Stortinget

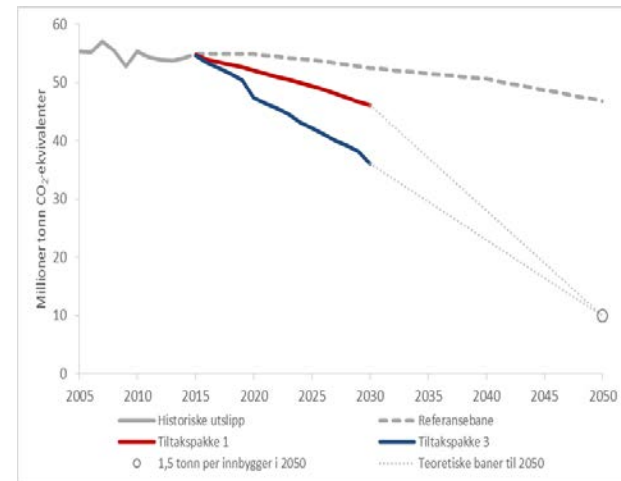
Klimastrategi for 2030

– norsk omstilling i europeisk samarbeid

Jordbruk og skogbruk – en del av klimaløsningen

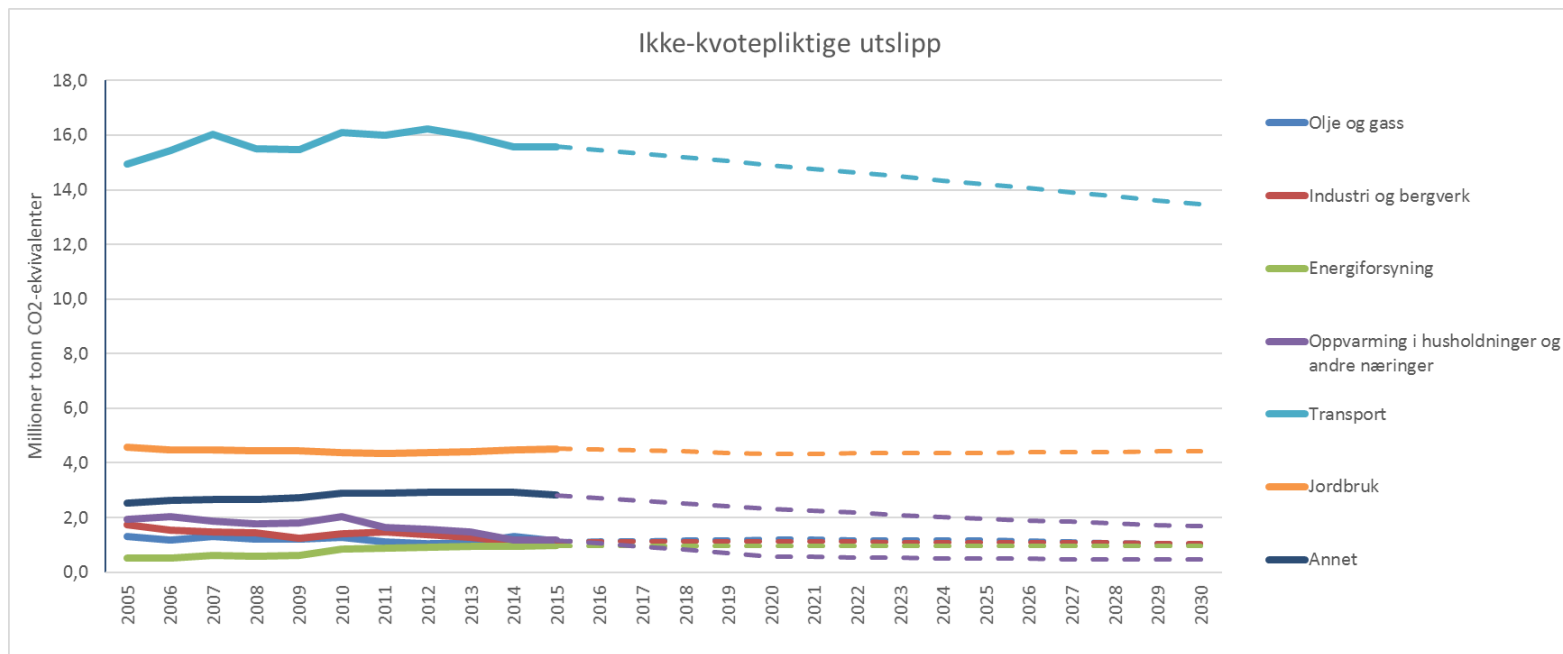
- Fossilt karbon skal bort!
- (Antagelig) behov for negative utslipp!

www.miljodirektoratet.no

Framskrivning av norske ikke-kvotepiktige utslipp

Kilde: Finansdepartementet/Statistisk Sentralbyrå/Miljødirektoratet

Jordbrukets datakilder til klimagassregnskapet

- Viktige datakilder:
 - Kukontrollen Tine (antall melkekyr, melkeytelse, kraftfôrandel)
 - Produksjonstilskudd og slaktestatistikk (husdyrantall)
 - SSB statistikk (kornavling m.m.)
 - Spørreundersøkelser SSB - (gjødselhåndtering, beitetider m.m.)
 - Kartdatabaser hos NIBIO (Areal dyrket myr)
 - Mattilsynet (Salg av mineralgjødsel og kalk)
 - Data fra NorFor (Protein i fôr storfe -N innhold i gjødsel)

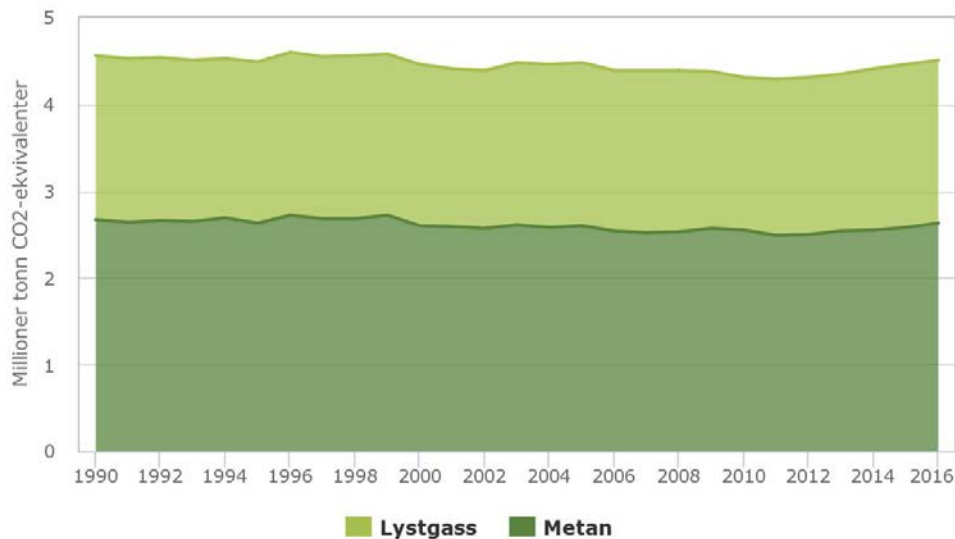
- kontinuerlig arbeid for å forbedre statistikken

Rissa, Sør-Trøndelag
Foto: Sissel Rübberdt

Historisk utvikling i utslipp fra jordbruket

Utslipp av klimagasser fra jordbruk

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB) Lisens: Norsk Lisens for Offentlige Data (NLOD)

4,2 % reduksjon i jordbrukets utslipp i perioden 1990 - 2016